

[Undervisningsministeren.]

der går ud i erhvervslivet som bude og arbejdsdrenge, som ikke får nogen egentlig faglig uddannelse, og som ikke får sådanne kundskaber, som i vor tid må siges at være en forudsætning for at kunne fylde en plads på arbejdsmarkedet. Disse unge vil i mange tilfælde blive en dødvægt for samfundet, fordi de intet har lært, siden de forlod barneskolen. For alt for mange unge er overgangen fra skolen til det praktiske arbejde i erhvervslivet for uovervejet, og alt for mange unge kommer på den forkerte hylde i tilværelsen, fordi de ikke ved, hvad de går ind til. Hvis man på dette vanskelige tidspunkt i de unges liv klipper trådene over til skolen, som hidtil har været noget af det centrale i de unges tilværelse, vil der for mange gå noget i stykker menneskeligt set, som ikke senere vil kunne oprettes.

Den opgave, som vi må samle os om, er at hjælpe disse unge til at gøre fyldest i det moderne samfund. Det er et spørgsmål ikke alene om faglig kunnen, men også om modenhed og personlig udvikling, og det er tillige i et demokrati et spørgsmål om samarbejdsvilje og ansvarsfølelse.

Ungdomsskolen er velegnet for denne opgave. Her kan overgangen fra skolegang til erhvervmæssig beskæftigelse ske gradvis, da de unge samtidig har skoleundervisning og arbejde, og det vil for mange unge være den mest praktiske form. I lovforslaget tilbyder vi de unge dels en udvidet almen uddannelse, dels en fortsættelse af den nuværende ungdomsskoleundervisning, men med en stærkere islet af erhvervsorientering, og dels — hvad jeg tillægger stor betydning — en egentlig erhvervspræget, branchebetonet uddannelse for de 16—17-årige. Der er således tale om to nye former for ungdomsskole, og begge er de bemærkelsesværdige derved, at en gennemført undervisning giver de unge rettigheder med henblik på det praktiske erhvervsliv. Den erhvervsprægede uddannelse er tilmed bygget helt sammen med den uddannelse for voksne ikke-faglærte arbejdere, som arbejds- og boligministeren vil fremsætte lovforslag om.

Forslaget indeholder ikke bestemmelser om en obligatorisk ungdomsskoleundervisning, men det tilstræbes at gøre de bestemmelser, der kan tilskynde de unge til at

søge den frivillige undervisning, så effektive som muligt. Den adgang til frihed en halv dag ugentlig for at deltage i ungdomsskoleundervisningen, som findes i den nugældende lov, får de unge nu som en ubetinget ret. En sådan bestemmelse vil være af stor betydning for tilslutningen til den frivillige undervisning, og her vil det formentlig vise sig, at de unge, der søger ungdomsskolen, er dygtigere på arbejdspladsen og klarer sig bedre end dem, der ikke deltager i nogen undervisning. Det, at de har fået interesser og noget at arbejde for, mål at stile imod, gør, at de med større selvstændighed kan udføre det praktiske arbejde, de bliver sat til.

Også dem, der er ude over ungdomsårene, skal vi hjælpe. I aftenskolen og aftenhøj-skolen udvikles den enkelte borger til selvstændigt at kunne gøre sig gældende inden for samfundslivets forskellige funktioner. I denne forbindelse gør jeg opmærksom på, at så længe vi har haft det frivillige, folkelige oplysningsarbejde, har det med tilslutning fra alle partier været gratis for deltagerne. Der har hverken i forbindelse med vedtagelsen af den nugældende lov eller forud herfor, heller ikke i den alsidigt sammensatte ungdomsskolekommission, været rejst spørgsmål om, at undervisningen ikke skulle være gratis. Det tilbud, der altid er blevet givet både de unge og de ældre om frivillig, gratis undervisning, har betydet meget for dansk demokrati. Ligesom den højere undervisning står åben for alle, bør der være fri adgang til undervisning for den jævne befolkning.

Jeg opfordrer tinget til saglig og fordoms-fri drøftelse af de vigtige problemer, som indeholdes i dette lovforslag. Det ville være meget ønskeligt, om en lovgivning af denne art kunne gennemføres af et stort set enigt folketing.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministre.

Af *Weikop* til handelsministeren:

„Har der af de 10 mill. kr., der er til rådighed for industrilån, været givet tilsagn om et lån på 8 mill. kr. til en enkelt virksomhed, og hvis det er tilfældet, hvornår er tilsagnet givet?“